

TRADIȚII ÎN VALORIFICAREA PATRIMONIULUI CULTURAL NAȚIONAL ÎN JUDEȚUL DÎMBOVIȚA

PETRE DRAGUȚOIU

Valorificarea patrimoniului cultural-național, are tradiții cu rădăcini perene în istoriografia românească și cea dimbovițeană.

Un moment important pentru conservarea, restaurarea și valorificarea obiectelor artistice și istorice, este votarea — la 27 mai 1892 — a unei legi : „Legea pentru descoperirea monumentelor și obiectelor antice“ și în completare „Legea pentru conservarea și restaurarea monumentelor publice“, tot din 1892 ¹.

Ne propunem analiza unor aspecte și inițiative deosebit de valoroase și interesante în acest sens, ale neobositului profesor dr. Alexandru Vasilescu, cu concursul elevilor din Liceul „Ienăchiță Văcărescu“ din Tirgoviște ². Scopul final era descoperirea și valorificarea unor bunuri culturale cu valoare istorică și artistică, deci bunuri ale patrimoniului cultural-național. Profesorul forma în același timp o metodologie de lucru științifică la aceste generații, le însușea dragostea față de monumentele istorice, față de cultura și istoria poporului.

Elevii întocmeau monografia localității după un plan bine chibzuit împreună cu profesorul, unii ajungînd chiar la o muncă pasionată de cercetare. Vom prezenta modul în care erau tratate subiectele propuse.

1. *Factorul geografic* este cuprins în multe lucrări (relieful, hidrografia, microclimatul, fauna, vegetația, bogății ale solului și subsolului), fiind alcătuite și un plan sau o hartă cu date exacte, iar de multe ori executate chiar la scară. Toate aceste elemente formează cadrul pentru monografie, se sesizează interdependența între fenomenele și procesele naturale.

2. *Etimologia* este tratată științific, propunîndu-se uneori ipoteze susținute cu argumente logice.

3. *Toponimele* ocupă un loc important, fiind consemnate cu explicația cea mai cunoscută sau cea mai plauzibilă, putîndu-se alcătui o adevărată hartă pentru puncte arheologice de cercetat.

4. *Istoricul localității*, datarea, se face pe baza documentelor cercetate în arhive, a manuscriselor studiate în Biblioteca Academiei sau

¹ Mihai Niculăescu, *Legea pentru descoperirea monumentelor și obiectelor antice — prima lege de patrimoniu*, în acest volum.

² Cea mai mare parte a acestor lucrări se găsesc în manuscris la Biblioteca Muzeului județean Dimbovița din Tirgoviște.

arhive locale, la primărie și școală. Deosebit de interesantă și utilă, (pentru că altfel se pierdeau), este folosirea legendelor vechi de la bătrâni, interpretarea și intercalarea lor la istoric, în contextul documentației.

5. *Populația* este analizată din punctul de vedere al numărului, natalității, mortalității, mișcării în anumite intervale de timp și în tabele comparative, ceea ce poate permite un studiu mai aprofundat. În unele lucrări se face arborele genealogic al unor familii vechi sau al unor personalități. Un loc important ocupă și tratarea religiei populației și a sectelor existente. De asemenea, sînt consemnate împroprietăririle de la 1864, 1916—1918, 1922—1924.

6. *Portul, ocupațiile, obiceiurile, cîntecele și horele bătrînești* oferă o posibilitate de cunoaștere reală a etnografiei localității.

7. *Instituțiile* descrise sînt școala cu numărul de clase, profesori, elevi, biblioteca cu numărul de cărți, primăria, postul de jandarmi.

8. *Monumentele istorice* ocupă cel mai important loc în lucrări. Este descrisă amănunțit biserica, este redată inscripția pisaniei cu traducerea unde este cazul, fiind prezentată și pictura cu meșterii care au realiza-o, dacă sînt cunoscuți. La lucrare sînt anexate și inventarele bisericii, inclusiv cărțile vechi existente. Toate descrierile sînt urmate de fotografii sau desene și planul bisericii, auxiliare utile pentru o informare cît mai completă. Aceste lucrări realizate în slujba cunoașterii și valorificării patrimoniului cultural național sînt reale surse de informare ale cercetătorului de astăzi. Ne propunem să revenim cu un studiu mai amănunțit asupra acestei probleme.